

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 126/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Sergeja Kohuta o prijatej sťažnosti M. E. A. Z., príslušníka E., trvale bytom E., prechodne bytom V., zastúpeného advokátom Mgr. R. M., B., vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a s čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 7 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti M. E. A. Z. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 126/2013-22 zo 14. februára 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. E. A. Z., príslušníka E., trvale bytom E., prechodne bytom V. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a s čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že potom, ako sťažovateľ v roku 2004 uzavrel manželstvo so slovenskou štátnou príslušníčkou, mu 13. decembra 2006 bolo udelené prvé povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), a to s obmedzením na päť rokov, t. j. do 13. decembra 2011. Z manželstva sťažovateľa pochádza maloletý syn narodený v roku 2008. Na základe podnetu manželky sťažovateľa adresovaného Úradu hraničnej a cudzineckej polície, riaditeľstvu cudzineckej polície Nitra, oddeleniu cudzineckej polície Policajného zboru Nitra (ďalej len „úrad cudzineckej polície“), ktorým oznámila, že je so sťažovateľom v rozvodovom konaní, začalo správne konanie o zrušenie povolenia na trvalý pobyt udeleného sťažovateľovi na území Slovenskej republiky, v ktorom úrad cudzineckej polície ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím sp. zn. UHAP-NR-P-36-025/2011 z 26. januára 2011 rozhodol tak, že sťažovateľovi zrušil toto povolenie na trvalý pobyt podľa § 42 ods. 1 písm. a) v spojení s § 39 ods. 2 písm. e) zákona o pobyte cudzincov, a to s odôvodnením, že sťažovateľ nevedie riadny rodinný život s manželkou, zo spoločnej domácnosti sa odsťahoval a nejaví záujem o výchovu maloletého pochádzajúceho z manželstva.

O odvolaní sťažovateľa proti označenému rozhodnutiu úradu cudzineckej polície rozhodovalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré svojím rozhodnutím sp. zn. UHC-NR-228-001/2011 z 21. marca 2011 rozhodnutie úradu cudzineckej polície potvrdilo.

Sťažovateľ sa žalobou z 13. apríla 2011 podanou podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministerstva, pričom nezákonnosť odôvodnil tvrdením, že ministerstvo, tak ako pred ním ani úrad cudzineckej polície vec nesprávne právne vyhodnotili, pretože sa nezaoberali, resp. neprihliadali na záujem maloletého pochádzajúceho z rozvádzaného manželstva sťažovateľa, ako ani na ďalšie sociálne väzby sťažovateľa, a rozhodli iba na podklade jednostranného tvrdenia manželky sťažovateľa o tom, že spoločne už nevedú spoločnú domácnosť a že sťažovateľ nemá záujem o výchovu dieťaťa. Toto tvrdenie bolo podľa sťažovateľa tendenčné, pretože v styku s maloletým mu mala účelovo brániť jeho manželka. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol: „Správny orgán mal ďalej povinnosť prihliadnuť na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na to, aby sa rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, tak ako to upravuje Dohovor o právach dieťaťa, ktorým je Slovenská republika viazaná...

... Sťažovateľ ďalej tvrdí, že účelom ZPC (rozumej zákon o pobyte cudzincov, pozn.) ako aj súvisiacich právnych predpisov v spojení s medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná určite nie je to, aby cudzinci s povolením na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky boli nepriamo nútení zotrvať v nefunkčnom manželskom zväzku len preto, aby tomu ktorému cudzincovi nebolo zrušené povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky z dôvodu, že manželia už nevedú spoločný rodinný život, aj keď na území Slovenskej republiky majú trvalé väzby ako napríklad dieťa/deti. Takto umelo vedený rodinný život by určite po každej stránke negatívne ovplyvnil zdravý vývoj toho ktorého dieťaťa. V tomto smere si tak ako prvostupňový správny orgán, aj druhostupňový správny orgán nesprávne vyložil medzinárodné zmluvy a dohody, ktorými je Slovenská republika viazaná a na ktoré sa správne orgány odvolávajú.“

O uvedenej žalobe sťažovateľa rozhodoval Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý rozsudkom sp. zn. 4 S 91/2011 z 27. januára 2012 zrušil žalobou sťažovateľa napádané rozhodnutie ministerstva a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil aj tým, že „... *správny orgán len rigorózne vyhodnocoval iba okolnosti súvisiace s rozpadom manželstva sťažovateľa, a argumentáciu ohľadom starostlivosti a vôle podieľať sa na výchove svojho syna...*“.

O odvolaní ministerstva proti označenému rozhodnutiu krajského súdu rozhodol najvyšší súd sťažnosťou napádaným rozsudkom sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012, ktorým zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že žalobu sťažovateľa proti rozhodnutiu ministerstva zamietol, a to s odôvodnením, že predmet konania, resp. predmet súdneho prieskumu týkajúci sa zrušenia povolenia na trvalý pobyt sťažovateľa v Slovenskej republike stratil opodstatnenie, pretože sťažovateľovi bolo toto povolenie na trvalý pobyt udelené aj tak iba do 13. decembra 2011, a keďže aj krajský súd rozhodoval po tomto dátume (27. januára 2012), najvyšší súd považoval jeho rozhodnutie v tejto otázke skôr za akademický výrok, než za výrok, ktorý by mohol reálne ovplyvniť ďalšie trvanie účinkov tohto povolenia.

Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta v prvom rade arbitrárnosť záverov napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pričom svoje presvedčenie odôvodnil aj takto:

„... Sťažovateľ je toho názoru, že v odôvodnení Rozhodnutia NS SR bola aplikovaná nesprávna právna norma, čo má za následok nezávislosť a nestrannosť rozhodnutia. NS SR tým, že konštatoval, že právo na trvalý pobyt zaniklo ex lége uplynutím lehoty, t. j. 13. 12. 2011 sa nedostatočne vysporiadal s odôvodnením samotného rozhodnutia. Totiž sťažovateľovi bolo dňa 13. 12. 2006 udelené povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky na obdobie 5 rokov v zmysle ustanovenia § 35, písm. a), Zákona o pobyte cudzincov. ...

Nie je správne konštatovanie, že povolenie na pobyt zaniklo ex lége, uplynutím lehoty na ktoré povolenie na trvalý pobyt bolo vydané, t. j. 13. 12. 2011. Povolenie na trvalý pobyt

sťažovateľovi totiž zaniklo ešte samotným rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktoré vydalo dňa 21. 03. 2012 (sťažovateľ zrejme omylom uvádza deň 21. 3. 2012, nakoľko rozhodnutie ministerstva bolo vydané dňa 21. 3. 2011) rozhodnutie odvolaní, č. k.: UHC-NR-228-O01/2011, ktorým napadnuté rozhodnutie odvolaním sťažovateľa zamietlo a potvrdilo Rozhodnutie PSO, Podľa predmetného rozhodnutia, bolo sťažovateľovi zrušené povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, podľa § 42, ods. 1, písm. a) v spojení s § 39 ods.2, písm. e), Zákona o pobyte cudzincov. Keďže voči Rozhodnutiu MV SR, nebolo možné v zmysle § 59, ods. 4 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní podať riadny opravný prostriedok – odvolanie, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť a sťažovateľ musel z územia v 30 dňovej stanovenej lehote vycestovať.

Z ustanovenia § 41, Zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že povolenie na trvalý pobyt udelený cudzincovi, môže zaniknúť viacerými spôsobmi. Podľa písm. h) predmetného ustanovenia, povolenie na trvalý pobyt zanikne, ak policajný útvar zrušil cudzincovi povolenie na trvalý pobyt, ako aj vtedy podľa písm. c), ak cudzincovi sa skončila platnosť udeleného prvého povolenia a o ďalšie povolenie nepožiadaval. Z dikcie predmetného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o dve navzájom odlišné právne skutočnosti. Zatiaľ čo povolenie na trvalý pobyt v zmysle písm. c) zanikne márnym uplynutím platnosti lehoty na ktorý bolo povolenie vydané, tak podľa písm. h) k zániku povolenia na trvalý pobyt je potrebné prístúpenie inej právnej skutočnosti, a tou je rozhodnutie príslušného orgánu, tak ako v prípade sťažovateľa. K zrušeniu povolenia na trvalý pobyt sťažovateľa došlo už právoplatnosťou Rozhodnutia MV SR, teda ešte predtým, ako bola podaná Žaloba na preskúmanie Rozhodnutia MV SR a predtým, ako márne uplynula lehota, na ktorú bolo povolenie na trvalý pobyt vydané. Uplynutie lehoty podľa písm. c) už nemalo žiadny vplyv na existenciu platnosti trvalého pobytu, ktoré v tom čase bolo zrušené Rozhodnutím MV SR.

Totíž po právoplatnosti Rozhodnutia MV SR, aj keby sťažovateľ požiadaval o udelenie ďalšieho povolenia v zmysle § 38 Zákona o pobyte cudzincov, tak by zo zákona nevznikol žiadny zákonný dôvod, podľa ktorého by tak mohol urobiť, a preto ďalšie povolenie by muselo byť bez ďalšieho zamietnuté. ...

Zákon síce uvádza v § 38, ods. 1, v písm. c), že policajný útvar udelí na žiadosť cudzinca ďalšie povolenie aj keď cudzincovi zaniklo povolenie na trvalý pobyt, avšak len

z dôvodu podľa § 41 písm. g) alebo 42, ods. 1, písm. f). Z iných dôvodov, pre ktorý došlo k zániku povolenia na trvalý pobyt, policajný útvar ďalšie povolenie nevydá.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že predmetné Rozhodnutie NS SR je nielen nesprávne, ale aj nedostatočne odôvodnené, pričom samotný výklad hmotnoprávných predpisov vykazuje značný stupeň arbitrárnosti, keďže nemá žiadnu oporu v existujúcom hmotnom práve. Predmetným rozsudkom bola odňatá zákonom priznaná ochrana práva sťažovateľovi, ktorá mu v skutočnosti prináleží a pri správnej aplikácii noriem hmotného práva by mu nemohla byť nikdy odňatá, čo je v rozpore s ústavne zaručeným právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy) ako aj právom na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Sťažovateľ je toho názoru, že NS SR sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že bol došlo k zásadnému popretiu ich účel a významu.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. 10 Sža/11/2012 zo dňa 01. 08. 2012 vydaným v právnej veci žalobcu: M. E. A. Z... štátny príslušník E... proti žalovanému Ministerstvo vnútra SR, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície... N. o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. p. UHCP-NR-228-001/2011 z 21. marca 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4 S/91/2011-100 z 27. januára 2012, vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č. k. 10 Sža/11/2012, porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 7 Charty základných práv Európskej únie.

2. Ústavný súd zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu SR, č. 10 Sža/11/2012 zo dňa 01. 08. 2012 vydané vo veci právnej veci žalobcu: M. E. A. Z... štátny príslušník E., trvale bytom... V., proti žalovanému Ministerstvo vnútra SR, Úrad hraničnej a cudzineckej polície,

Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície... N., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za najvyšší súd zákonná sudkyňa v danej veci listom sp. zn. KP 3/2013-12 z 12. marca 2013 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu listom z 3. apríla 2013.

2.1 Zákonná sudkyňa najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„V prerokúvanej veci 10 Sža 11/2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky dodržiujúc všetky základné práva a slobody účastníkov konania, nemohol vyhovieť žalobcovi M. E. A. Z., z dôvodov uvedených v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012, pretože preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného bolo nad rámec zákonných možností súdu z dôvodu, že pôvodné povolenie na trvalý pobyt žalobcu - sťažovateľa (ktoré bolo zrušené napadnutým a preskúmaným rozhodnutím) zaniklo zo zákona (§ 41, písm. c/ zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - ďalej len zákon o cudzincoch).

Argumentácia žalobcu v ústavnej sťažnosti, že právo na trvalý pobyt zaniklo ešte 21. marca 2012 - vydaním odvolacieho rozhodnutia proti rozhodnutiu o jeho zrušení policajným útvarom, čím sa toto prvostupňové rozhodnutie o zrušení stalo právoplatným, je nelogická a preto nesprávna, pretože už 13. decembra 2011 stratilo povolenie na trvalý pobyt žalobcu na území Slovenskej republiky platnosť zo zákona.

Žiadny právny predpis pritom neurčuje, že ak sa koná o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zrušení trvalého pobytu, neplynie (prerušuje sa alebo spočíva) lehota uvedená v § 43 zákona o cudzincoch.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zotrváva na svojom odôvodnení uvedenom v napadnutom rozsudku a zároveň súhlasí s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, pretože dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení k stanovisku najvyššieho súdu uviedol:

„Sťažovateľ sa nestotožňuje s vyjadrením NS SR, že povolenie na trvalý pobyt sťažovateľa zaniklo zo zákona, t. j. uplynutím lehoty na ktoré bolo povolenie vydané, t. j. dňa 13. 12. 2011. Sťažovateľ taktiež nesúhlasí s tvrdením, že preskúmanie zákonnosti rozhodnutia bolo nad rámec zákonných možností súdu. Ako sťažovateľ uviedol už v ústavnej sťažnosti, zákon predpokladá viaceré možnosti zániku povolenia na trvalý pobyt. Povolenie na trvalý pobyt tak môže zaniknúť zrušením povolenia príslušným správny orgánom (policajným orgánom), ako aj uplynutím platnosti udeleného povolenia. Podľa zákona o pobyte cudzincov ide preto o dve od seba nezávislé právne skutočnosti, ktoré sa musia posudzovať oddelene. Zákonodarca, aj keď zrejme nepredpokladal, že môže dôjsť k súbehu viacerých právnych skutočností vedúcich k zániku povolenia napr. v jeden deň (napr. štátny občan tretej krajiny oznámi policajnému orgánu skončenie pobytu a zároveň v ten istý deň mu policajný orgán zruší povolenie z iného dôvodu), je však vždy potrebné vychádzať z toho, ktorá z uvedených skutočností nastala ako prvá, a to ako relevantný predpoklad objektívneho zániku povolenia na pobyt. Je proti právnej logike, aby tá istá právna skutočnosť, ako je povolenie na pobyt, zanikla dva krát, a z rozdielneho právneho dôvodu. Aby mohlo právo na pobyt zaniknúť uplynutím lehoty t. j. 13. 12. 2011, muselo by byť konvalidované na základe nejakej novej právnej skutočnosti po zrušení povolenia na pobyt dňa 21. 03. 2011, ktorým toto právo zaniklo. K čomu však nedošlo.

Vzhľadom k tomu, že povolenie na trvalý pobyt bolo sťažovateľovi zrušené vydaním odvolacieho rozhodnutia dňa 21. 03. 2011, nemohlo dôjsť k jeho opätovnému zániku naplnením inej právnej skutočnosti a to uplynutím lehoty, na ktoré bolo vydané.

Ako správne uvádza aj NS SR, že žiadny predpis síce neurčuje, že ak sa koná o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zrušení trvalého pobytu, neplynie lehota uvedená v § 43 zákona o cudzincoch, to však neznamená, ani nemôže znamenať, že sťažovateľovi možno odňať právo na súdnu ochranu jeho práv a spravodlivý súdny proces. Uvedený opak by znamenal, že ak aby cudzincovi bolo policajným orgánom napr. zrušené povolenie na pobyt, a ak by počas súdneho konania o preskúmaní zákonnosti takéhoto rozhodnutia správnych orgánov súdom márne uplynula lehota, na ktorú bolo povolenie

udelené (z dôvodu ktorého by súdy vo veci prestali konať, pretože by už konali na rámec zákonných možností), tak, potom žiadnemu účastníkovi by nemohla byť garantovaná ústavnoprávna ochrana na súdnu ochranu jeho práv a spravodlivý súdny proces.

V nadväznosti na uvedené, by sa potom správne orgány pri svojej rozhodovacej činnosti mohli jednoducho spoliehať na to, že o zákonnosti, či nezákonnosti ich rozhodnutí, nebude resp. nemusí byť nikdy súdom rozhodnuté a to práve preto, že márne uplynula lehota na ktorú bolo vydané povolenie na pobyt (hoci toto povolenie bolo už raz predtým zrušené). Preto odôvodnenie NS SR pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia správnych orgánov, že by išlo o rozhodnutie nad rámec zákonných možností súdu (či len o akademické rozhodnutie KS SR), je odôvodnením, ktoré podľa sťažovateľa nemá oporu v zákone.

Vzhľadom na vyššie uvedené, sťažovateľ má naďalej za to, že rozsudkom NS SR mu bola odňatá zákonom priznaná ochrana práva, ktorá mu v skutočnosti prináleží a pri správnej aplikácii noriem hmotného práva by mu nemohla byť nikdy odňatá, čo je v rozpore s ústavne zaručeným právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy) ako aj právom na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Zároveň sťažovateľ súhlasí, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ...

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napádaným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012 došlo k porušeniu čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a s čl. 144 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru, ako aj čl. 7 charty, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd na základe odvolania sa ministerstva proti rozhodnutiu krajského súdu z 27. januára 2012 zrušil rozhodnutie krajského súdu, ktorým tento zrušil rozhodnutia ministerstva z 21. marca 2011.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 7 charty každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Najvyšší súd sťažnosťou napadnutý rozsudok odôvodnil takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky bez toho, aby sa sústredil na posúdenie merita veci najprv skúmal špeciálne podmienky na konanie o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu v zmysle všeobecných ustanovení o správnom súdnictve OSP a druhej hlavy piatej časti OSP - §§ 244 až 250k.

Podľa § 244 ods. 1 a 2 v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní proti rozsudku krajského súdu preskúmajúc rozhodnutie žalovaného z 21. marca 2011, zo spisu zistil, že rozhodnutím žalovaného bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o povolení na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky udelené na obdobie piatich rokov od 13. decembra 2006 do 13. decembra 2011. Proti rozhodnutiu žalovaného z 21. marca 2011 bola podaná žaloba 14. apríla 2011, teda pred uplynutím platnosti povolenia - pred 13. decembrom 2011, avšak krajský súd o podanej žalobe rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Stalo sa tak rozsudkom z 27. januára 2012.

Podľa § 41 ods. 1, písm. c/ zákona o pobyte cudzincov (zák. č. 48/2002 Z. z.) povolenie na trvalý pobyt zanikne, ak cudzincovi sa skončila platnosť udeleného prvého povolenia a o ďalšie povolenie nepožiadala.

Bez ohľadu na to, či žalobca bol napadnutým rozhodnutím žalovaného o zrušení povolenia na trvalý pobyt ukrátený na svojich právach alebo nie, jeho povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky zaniklo 13. decembra 2011.

Výrok krajského súdu 27. januára 2012 o zrušení napadnutého rozhodnutia správneho orgánu preto bol fakticky už len akademickým výrokom o porušenom práve žalobcu, ktoré zaniklo uplynutím lehoty zo zákona 13. decembra 2011, ale správne mala byť žaloba zamietnutá s poukázaním v odôvodnení rozsudku na tento fakt - práva žalobcu nemohli byť po zrušení napadnutého rozhodnutia, konaním žalovaného po uvedenom 13. decembri 2011 nijako konvalidované, pre zánik práva povolenia na trvalý pobyt - zo zákona.

Vzhľadom na to, že Občiansky súdny poriadok neobsahuje špeciálne ustanovenie ako rozhodnúť v prípade práva, ktoré zaniklo, teda, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie v konaní podľa druhej hlavy, piatej časti OSP, odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietol, pretože podklad na konanie - povolenie na trvalý pobyt zaniklo zo zákona o pobyte cudzincov uplynutím lehoty a žalobca v jeho zmysle o nové povolenie zatiaľ nepožiadaval.»

Z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa v rozsudku sp. zn. 10 Sža 11/2012 z 1. augusta 2012, v konaní o odvolaní ministerstva proti rozhodnutiu krajského súdu z 27. januára 2012, ktorým bolo zrušené žalobou sťažovateľa napádané rozhodnutie ministerstva a vec bola tomuto vrátená na ďalšie konanie, nezaoberal meritom veci, t. j. nepreskúmaval rozhodnutie krajského súdu ani zákonnosť, resp. nezákonnosť jemu predchádzajúceho správneho rozhodnutia ministerstva, ktorým bolo zrušené sťažovateľovi ako cudziemu štátnemu príslušníkovi udelené povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (ďalej len „povolenie na trvalý pobyt“). Najvyšší súd vo svojom rozsudku konštatoval, že predmetné správne rozhodnutie ministerstva o zrušení povolenia na trvalý pobyt sťažovateľovi už z časového hľadiska stratilo opodstatnenie, pretože podľa najvyššieho súdu sťažovateľovi bolo toto povolenie udelené iba do 13. decembra 2011, pričom najvyšší súd rozhodoval vo veci sťažovateľa 1. augusta 2012.

Najvyšší súd poukázal na to, že už aj krajský súd vo veci rozhodol (27. januára 2012) v čase nedôvodnosti prieskumu administratívneho konania. Uviedol, že už krajský súd mal žalobu sťažovateľa proti rozhodnutiu ministerstva zamietnuť, pretože už aj v čase jeho

rozhodovania uplynula lehota, do ktorej bolo dotknuté povolenie na trvalý pobyt sťažovateľovi udelené (t. j. do 13. decembra 2011).

Odvolačný súd teda prijal záver, že v čase jeho rozhodovania je posúdenie spornej otázky (t. j. trvalého pobytu sťažovateľa ako cudzinca, pozn.) neaktuálne, pretože sťažovateľovi udelené povolenie na trvalý pobyt stratilo platnosť 13. decembra 2011 a o „*nové povolenie zatiaľ nepožiadal*“.

Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované rozhodnutie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k rozhodujúcej otázke prerokovanej veci. Podľa názoru ústavného súdu takéto rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, I. ÚS 200/2012), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia.

Pretože namietané odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je v zásade dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a s čl. 144 ods. 1 ústavy ani porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani porušenia práv zaručených v čl. 19 ods. 2 ústavy, v čl. 8 dohovoru, ako aj v čl. 7 charty, ktorých porušenie je v danom konkrétnom prípade vo svojej podstate odvodené od namietaného porušenia práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napádaným rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorého zrušenia sa sťažovateľ domáhal, preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nevyhovel a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Keďže sťažovateľ nebol v konaní pred ústavným súdom úspešný, ústavný súd sa jeho ďalšími návrhmi (na zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie) už nezaoberal (podobne napr. II. ÚS 214/03, IV. ÚS 244/04, III. ÚS 26/2011).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2013